

Informačný leták

MANAŽMENT ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ NA SLOVENSKU – Projekty v oblasti environmentálnych záťaží podporené v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia si kladie za cieľ poskytnúť širokej verejnosti základné informácie týkajúce sa manažmentu environmentálnych záťaží v rámci projektov finančne podporených prostredníctvom Kohézneho fondu Európskej únie. Načrtáva takisto perspektívy v oblasti manažmentu EZ v nasledovnom programovom období 2021 – 2027.

Túto publikáciu vydala SAŽP s MŽP SR v rámci národného projektu 3 Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku, hlavná aktivita projektu 5 Informačné aktivity v oblasti environmentálnych záťaží.

Vydavateľ: **Slovenská agentúra životného prostredia**
Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica
Slovenská republika
Kontakt: + 421 48 4374 287
www.sazp.sk/projekty-eu/infoaktivity

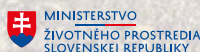
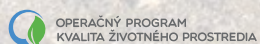
Autor textov:
RNDr. Mária Gažiová
Foto: Archív MŽP SR a SAŽP

Grafické spracovanie a predtlačová príprava:
Mgr. art. Katarína Krajčovičová
Redakčná a jazyková úprava:
Ing. arch. Elena Bradiaková
Odborný garant aktivity č. 5.3.7
národného projektu 3 INFOAKTIVITY:
Ing. Katarína Paluchová

Dátum vydania: 12/2022 Nákład: 1 500 ks

Aktivita sa realizuje v rámci národného projektu Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu EÚ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia (2014 – 2020).

MANAŽMENT ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ NA SLOVENSKU

**PROJEKTY V OBLASTI
ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ
PODPORÉ V RÁMCI
OPERAČNÉHO PROGRAMU
KVALITA ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA**

OPERAČNÝ PROGRAM

KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA (OP KŽP)

OP KŽP predstavuje programový dokument Slovenskej republiky (SR) na čerpanie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ v programovom období 2014 – 2020 s možnosťou jej dočerpania do konca roka 2023.

Problematika EZ je podporená z Kohézneho fondu EÚ v rámci prioritnej osi 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry, a to prostredníctvom špecifického cieľa 1.4.2: Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží (EZ) v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) a napĺňa sa prostredníctvom dvoch nasledujúcich aktivít:

A/ prieskum, sanácia a monitorovanie EZ v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou),

B/ zlepšenie informovanosti o problematike environmentálnych záťaží.

Na riešenie problematiky EZ bola v rámci OP KŽP zo zdrojov EÚ vyčlenená čiastka vo výške 222 072 000 €. So spolufinancovaním zo štátneho rozpočtu vo výške 15 % to celkovo predstavuje sumu 261 261 177 €.

Viac informácií: <https://www.op-kzp.sk>

PROJEKTY GEOLOGICKÉHO PRIESKUMU

ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V OBLASTI ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ

■ Geologický prieskum vybraných pravdepodobných environmentálnych záťaží

Žiadateľ: Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR)

Trvanie projektu: 10/2016 – 12/2021

Geologický prieskum sa realizoval celkovo na 53 lokalitách, EZ sa potvrdila na 22 lokalitách, pre ktoré bola vypracovaná aj štúdia uskutočniteľnosti sanácie.

■ Geologický prieskum vybraných pravdepodobných environmentálnych záťaží (2)

Žiadateľ: MŽP SR

Trvanie projektu: 01/2019 – 12/2022

Prieskumné práce na 45 lokalitách stále prebiehajú.

Cieľom oboch projektov bolo zabezpečenie podrobného geologického prieskumu ŽP pravdepodobných EZ, ktoré predstavujú riziko pre ľudské zdravie a ŽP. Súčasťou projektov je aj ich identifikácia, overenie a potvrdenie metódami diaľkového prieskumu zeme (DPZ) a odborný dohľad nad vykonávaním geologických prác a hodnotenie kvality výstupov (OGD).

Viac informácií: <https://www.minzp.sk/geologia/projekty/>

REALIZOVANÉ PROJEKTY SANÁCIÍ

ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ

■ Sanácia vybraných environmentálnych záťaží SR (1)

Žiadateľ: MŽP SR

Trvanie projektu: 10/2017 – 12/2023

Cieľom projektu je zabezpečenie sanácie EZ na vybraných 18 lokalitách.

■ Sanácia vybraných environmentálnych záťaží SR (2)

Žiadateľ 1: MŽP SR (2 lokality)

Trvanie projektu: 11/2018 – 12/2023

Žiadateľ 2: Ministerstvo obrany SR (MO SR, 3 lokality)

Trvanie projektu: 10/2017 – 12/2023

Cieľom projektu je zabezpečenie sanácie EZ na vybraných 5 lokalitách.

■ Sanácia environmentálnych záťaží na vybraných lokalitách SR (4)

Žiadateľ 1: MŽP SR (5 lokalít)

Trvanie projektu: 12/2019 – 12/2023

Žiadateľ 2: MO SR (2 lokality)

Trvanie projektu: 05/2019 – 12/2023

Cieľom projektu je zabezpečenie sanácie EZ na vybraných 7 lokalitách.

Viac informácií na: <https://www.minzp.sk/geologia/projekty/>

■ **Sanácia environmentálnej záťaže v lokalite Bardejov – areál podniku JAS (SK/EZ/BJ/23)**

Žiadateľ: Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR)

Trvanie projektu: 12/2020 – 12/2023

■ **Sanácia environmentálnej záťaže v lokalite Trstená – bývalý sklad pohonných hmôt Hámričky (SK/EZ/TS/973)**

Žiadateľ: MH SR

Trvanie projektu: 12/2020 – 12/2023

■ **Sanácia environmentálnej záťaže v lokalite Pohronský Ruskov – mazutové hospodárstvo (SK/EZ/LV/440)**

Žiadateľ: MH SR

Trvanie projektu: 12/2020 – 06/2023

Viac informácií: <https://www.mhsr.sk/ministerstvo/operacne-programy/operacny-program-kvalita-zivotneho-prostredia-1>

Súbežne s realizáciou sanácie je na všetkých uvedených lokalitách EZ zabezpečený OGD.

PRIPRAVOVANÉ PROJEKTY SANÁCIÍ

ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ

■ **Sanácia environmentálnych záťaží na vybraných lokalitách SR (5)**

Žiadateľ: MŽP SR

Cieľom projektu je zabezpečenie sanácie EZ na vybraných 12 prioritných lokalitách.

■ **Sanácia environmentálnych záťaží na vybraných lokalitách SR (6)**

Žiadateľ: MŽP SR

Cieľom projektu je zabezpečenie sanácie EZ na vybraných 3 prioritných lokalitách.

PROJEKTY MONITOROVANIA

ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ

■ **Zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží Slovenska – 1. časť (ZMEZ1)**

Žiadateľ: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ)

Realizácia projektu: 10/2016 – 12/2022

Cieľom projektu je zabezpečenie monitorovania 83 vybraných lokalít EZ.

■ **Zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží Slovenska – 2. časť (ZMEZ2)**

Žiadateľ: ŠGÚDŠ

Realizácia projektu: 06/2021 – 12/2023

V rámci projektu je zabezpečené monitorovanie 41 vybraných lokalít EZ.

Viac informácií: <https://www.geology.sk>

PROJEKTY NA ZLEPŠENIE OSVETY A INFORMOVANOSTI

V OBLASTI ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ

Národný projekt 3 Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku (INFOAKTIVITY)

Predkladateľ: Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP)

Cieľom projektu je prostredníctvom rôznych typov informačných aktivít, osvetových programov a poradenstva podporiť účasť verejnosti na rozhodovacích procesoch a zvýšiť environmentálne povedomie verejnosti a dotknutých subjektov participujúcich na riadení ŽP. Aktivity určené rôznym cieľovým skupinám sa tematicky delia

do šiestich hlavných aktivít projektu (HAP), pričom problematike EZ sa venuje HAP 5: Informačné aktivity v oblasti environmentálnych záťaží.

Realizácia projektu: 06/2016 – 12/2023

Viac informácií: <https://www.sazp.sk/projekty-eu/infoaktivty/>

ZDROJE FINANCOVANIA

ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ PO ROKU 2022

Financovanie manažmentu EZ v SR sa realizuje na základe strategického dokumentu Štátny program sanácie environmentálnych záťaží (2022 – 2027, ŠPS EZ).

ŠPS EZ ako strategický plánovací dokument o systematickom odstraňovaní EZ na Slovensku určuje rámcové úlohy na postupné znižovanie negatívnych vplyvov EZ na zdravie človeka a ŽP. Okrem iného, stanovuje priority a ciele v období rokov 2022 – 2027. Súčasťou je aj popis časového a vecného harmonogramu ich plnenia a financovania.

Viac informácií: <https://www.enviroportal.sk/uploads/files/EZ/2022/SPSEZ20222027.pdf>

Financovanie manažmentu EZ sa realizuje v zmysle ŠPS EZ 2022 – 2027 prostredníctvom nasledujúcich zdrojov:

■ Environmentálny fond

Použitie prostriedkov fondu formou dotácie alebo úveru stanovuje zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Od 1. 1. 2005 zahŕňa aj oblasti súvisiace s manažmentom EZ, a to podporu environmentálnej výchovy, vzdelávania a propagácie či podporu riešenia mimoriadne závažnej environmentálnej

situácie alebo riešenia odstraňovania EZ. Výber oblastí podpory a ich špecifikácia sa každoročne modifikuje.

Viac informácií: <http://www.envirofond.sk/>

■ Program SLOVENSKO

je strategický dokument SR na investovanie zdrojov z európskych fondov v programovom období 2021 – 2027 s možnosťou ich dočerpania do roku 2029 (schválený vládou SR 28. júna 2022). Ďalším strategickým dokumentom je Partnerská dohoda (schválená Európskou komisiou v Bruseli 18. júla 2022). Tieto dva dokumenty určujú, ako bude Slovensko v najbližšej dekáde investovať 12,6 miliardy EUR z európskych zdrojov a 3,5 miliardy EUR povinného národného spolufinancovania (spolu 16,3 mld. EUR).

Program Slovensko v rámci štruktúry podpory zahŕňa ciele politiky zodpovedajúce 7 investičným prioritám a v rámci nich vybrané priority, ktoré sa členia na špecifické ciele a jednotlivé opatrenia.

Problematike EZ sa venuje opatrenie 2.7.7. Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží v rámci špecifického cieľa RSO 2.7 Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia. Na opatrenie 2.7.7 je

vyčlenená z Kohézneho fondu suma v orientačnej výške 239 mil. €.

Viac informácií: <https://www.eurofondy.gov.sk/programove-obdobie-2021-27/operacny-program-slovensko/index.html>

■ Štátny rozpočet

sa podieľa najmä na spolufinancovaní projektov financovaných z európskych investičných a štrukturálnych fondov i na financovaní projektov, ktoré nie sú oprávnené na financovanie z týchto zdrojov, a takisto v rámci schémy štátnej pomoci. Štátna pomoc pri odstraňovaní najrizikovejších EZ je upravená zákonom č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Predmetom schémy štátnej pomoci na sanáciu EZ je poskytovanie štátnej pomoci na odstraňovanie EZ evidovaných v ISEZ na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve podniku, a to v prípadoch, keď povinnosť odstrániť EZ prechádza na štát zastúpený príslušným ministerstvom. V dôsledku toho vlastník pozemku nemusí znášať náklady na sanáciu za podmienok uvedených v schéme. Pomoc nie je smerovaná na sanáciu EZ, ktorá má byť realizovaná ako súčasť investičných projektov komerčného využitia územia.

Viac informácií: <https://www.op-kzp.sk/wp-content/uploads/2017/12/S--P-na-enviroz---a--e-v-znen---D1.pdf>

■ Súkromný sektor

financuje oblasť EZ najmä v rámci povinností vyplývajúcich zo zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Viac informácií: <https://www.slov-lex.sk/static/SK/ZZ/2011/409/>